

SŁOWO CZĘSTOCHOWSKIE

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY I LITERACKI.

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z odnośnikiem do domu lub z przesyłką pocztową 3 złote. — Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztovej Kasie Oszczędnościowej Nr. 307.955 — Redaktor przyjmuje codziennie od godziny 8 — 10-ej i od 17 — 18-ej.

Redakcja i Administracja:
Częstochowa, ul. P. Marji 32.
Telefon 22-00.
Radomsko, Częstochowska 9.

CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz milimetryowy przed tekstem 40 gr. W tekście, za tekstem i nadesłane 30 groszy. Drobne ogłoszenia wyraz po 10 gr. Najtańsze ogłoszenie drobne zł. 1.00. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. Ogłoszenia skóne, fantazyjne, tabelaryczne i bilansowe o 50 proc. droższe.

Ponurym szlakiem polskiej reemigracji robotniczej.

Koniec roku 1930. Na francuskim rynku pracy zapowiada się groźna sytuacja. Ostry kryzys ogarnia szybko wszystkie niemal odcinki życia gospodarczego. W pierwszym rzędzie katastrofa bezrobocia uderza w polską emigrację, zatrudnioną we francuskim przemyśle węglowym.

Rozpoczyna się gwałtowna redukcja cudzoziemców, obejmująca w pierwszym rzędzie Polaków. Coraz liczniej napływają do kraju polscy reemigranci. Mimo ciężkich warunków robotnik polski nie załamał się. Z uporem, godnym podziwu, poczęto organizować komitety pomocy bezrobotnym.

Dnia 6 października 1931 r. na konferencji w konsulacie polskim w Lille przedstawiciele wszystkich ważniejszych organizacji i ugrupowań wychodźczych powołują do życia Główny Komitet Pomocy Bezrobotnym w Północnej Francji. Był to objaw wielce radosny dla życia społecznego naszego wychodźstwa na ziemi francuskiej. W obliczu klęski i nieszczęścia, walczące ze sobą obozy, które i stronnictwa stanęły zgodnie w jednym szeregu do walki o poprawę bytu swoich rodaków. Objaw, wykazujący wielką karność i dojrzałość obywatelską.

Wzmagające się z zastraszającą siłą bezrobocie wśród robotników polskich we Francji w roku bieżącym doszło niemal do zenitu. Los nieszczęśliwych robotników, wyrzuczonych z pracy bez odszkodowań i zapomóg, wywołał echo w całej Europie. Nieszczęście to dotknęło rodaków naszych akurat w chwili, gdy Polska cała ugina się pod brzemieniem niemniej ciężkich trosk i kłopotów.

Szerzące się bezrobocie, straszliwa powódź tegoroczna nie pozwalają budżetowi państwa wyasygnować takich sum pieniężnych, by opiekę nad reemigrantem polskim w Francji zorganizować zadawalającą. Mimo to Ministerstwo Opieki Społecznej w miarę sił i środków stara się dopomóc powracającym z Francji rodakom.

Jak informuje wydział emigracyjny Min. Op. Społ. obecna sytuacja bezrobotnego emigranta polskiego przedstawia się mniej więcej następująco: Robotnik wyrzucony z kopalni szuka początkowo pracy wśród znajomych, bliskich. Może cokolwiek. Bylejaki zatrudnienie. Żeby tylko pracować, zarabiać, — żyć! Mały jednakże zasięg znajomości utrudnia znacznie znalezienie pracy. Pomagają związki, lecz te mało dziś mają do powiedzenia.

Najbardziej czynną akcję w zapośredniczeniu bezrobotnych prowadzą konsulaty polskie, którym doskonała znajomość terenu, sytuacji na rynku pracy, pozwala orjentować się, gdzie jeszcze można „wepchnąć” jakąś siłę roboczą, zatrudnić, nie naruszając budżetu jakiegokolwiek przedsiębiorstwa czy instytucji.

W ostateczności, jeśli nie uda się

Sejm zbierze się 11 b. m.

WARSZAWA. We wtorek 11 b. m. wznowione zostaną prace izb parlamentarnych. W dniu tym odbędzie się posiedzenie komisji konstytucyjnej Senatu i posiedzenie komisji budżetowej Sejmu.

Komisja senacka zajmie się nową konstytucją, zaś komisja sejmowa przystąpi do merytorycznych obrad prelimi-

narzem budżetu państwa na r. 1934-35.

W dniu tym spodziewane jest poza tem w godzinach popołudniowych posiedzenie pełnego Sejmu, na którym odbędzie się pierwsze czytanie szeregu drobnych projektów ustaw, które w międzyczasie wpłynęły do łaski marszałkowskiej.

66 wyroków śmierci w Moskwie i Leningradzie.

MOSKWA. O godz. 2 ej w nocy czasu moskiewskiego opublikowano komunikat oficjalny, donoszący o skazaniu na śmierć i konfiskacie majątków 37 z pośród 39 oskarżonych o przygotowanie aktów teroru przeciwko przedstawicielom władzy sowieckiej — w Leningradzie oraz 29 z pośród 32 oskarżonych o to samo przestępstwo w Moskwie.

Wszystkie wyroki wykonano.

MOSKWA. Wśród 66 rozstrzelanych

ub. nocy obywateli sowieckich, oskarżonych o sprzyjanie akcji terrorystycznej znajdują się m. in. hr. Rumiancew, hr. Stroganow. Poza tem wśród rozstrzelanych znajduje się jedna kobieta Bułgina. Wydany spowodu tej masowej egzekucji komunikat oficjalny zaznacza m. in., że w ostatnim czasie przedostało się jakoby do Z. S. R. R. wiele żywołów terrorystycznych z zagranicy. Posiedzenie kolegium wojennego sowieckiego sądu najwyższego, na którym uchwa-

Wkłady, złożone na książeczki

W KOMUNALNEJ KASIE OSZCZĘDNOŚCI POWIATU CZĘSTOCHOWSKIEGO

są, zgodnie z Rozporządzeniem P. Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24. X. 1934 r., wolne od zajęcia do wysokości zł. 2.500—

robotnika polskiego zatrudnić na terenie francuskim, konsulatu udziela mu dalszej pomocy przy wyjeździe do Polski.

Biedakowi, któremu brak grosza na podróż do miasta, gdzie mu znalezione prace, kupuje konsulatu bilet, zaopatrując nawet na drogę w kilka franków na najniezbędniejsze wydatki pierwszych dni w obcym środowisku.

Masowe redukcje zwiększają z dnia na dzień gromadę bezrobotnych, stwarza coraz większe trudności w znalezieniu pracy na terenie Francji dla tak dużej ilości osób. Większość musi wracać do kraju. Do swoich. Ciągłą partiami, rodzinami, w pojedynkę. Różnie. Są i tacy, co na piechotę z miasta do miasta wędrują, myśląc iż gdzieś po drodze „zaczepią się”, robotę znajdą — zostaną.

Większość udaje się do konsulatu po pomoc w wyjeździe do Polski. Robotnik zredukowany, wykazujący się świadectwem pracy, zaopatrzony zostaje w t. zw. list transportowy, który uprawnia do przebycia drogi z miejsca zamieszkania we Francji aż do granicy polskiej. W Zbąszyniu, czy Zbąsztydowcach zatrzymują się główne transporty reemigrantów z Francji.

Tutaj znajdują się stałe, doraźne stacje opieki nad reemigrantami. Bufet z tanią herbatą, po cenie kosztów, obiad bezpłatny dla najbardziej potrzebujących, nocleg oraz opieka przed wyzyskiem i kradzieżą ze strony błakających się o szustów.

Po załatwieniu wszystkich formalności, reemigrant wyrusza dalej. Mini-

sterstwo kolei udziela reemigrantom 50 proc. zniżki kolejowej do miejsca danego zamieszkania w Polsce. Z Zbąsztydowic, czy Zbąszynia kieruje się reemigrantów do Centrali Opieki, które mają swoje siedziby w Katowicach i w Poznaniu. Zajmują się one dalszymi losami bezrobotnych reemigrantów, w udzielaniu pomocy kierując się przede wszystkim stopniem zamożności delikwenta. Reemigrant, o ile wykaże się świadectwem pracy, traktowany jest narówni z bezrobotnym Polakiem w kraju.

Może korzystać z tych samych świadczeń, Opieki Społecznej oraz Biur Pośrednictwa Pracy. Jeśli niema za co wrócić do dawnego miejsca zamieszkania, otrzymuje z Centrali Opieki Poznańskiej lub Katowickiej zasiłek na podróż oraz najniezbędniejsze potrzeby pierwszych dni.

Jak wyjaśnia wydział emigracyjny Ministerstwa Opieki Społ., sprawa zatrudnienia reemigrantów polskich, na szczęście nie przedstawia się tak beznadziejnie. Robotnik polski, pracujący w kopalniach czy hutach francuskich, rekrutował się przeważnie ze sfer rolniczych.

Był to wieśniak, który za zarobkiem wyemigrował z kraju. Robotnik kopalniany nie zapomniał pracować na roli. Jest to całe szczęście, że reemigranci pochodzą właśnie w większości nie z miast, lecz ze wsi. Łatwiej bowiem utrzymać się dzisiaj skromnie, może nawet nędznie na wsi, niż w mieście, pełnym bezrobotnych.

L. Wróblewski.

lono 66 wyroków śmierci, było tajne i zamknięte nawet dla przedstawicieli prasy.

Posiedzenie Rady Ministrów.

WARSZAWA. Wczoraj w godzinach popołudniowych odbyło się posiedzenie Rady Ministrów, na którym uchwalono kilka projektów ustaw w sprawie ratyfikacji konwencji międzynarodowych, projekt noweli do ustawy o utraconych tytułach na okaziciela oraz projekt noweli do rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej o organizacji giełd.

Rada Ministrów postanowiła zmienić nazwę „referatu komunikacji samochodowej PKP” na „biuro komunikacji samochodowej PKP”.

Sprawozdanie o wykonaniu budżetu 1932 | 35.

WARSZAWA. Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął prezesa N. I. K. dr. Jakóba Krzemieńskiego w towarzystwie wicepr. Rugiewicza, który złożył P. Prezydentowi uwagi kontroli państwowej o zamknięciach rachunków państwa i wykonania budżetu za rok budżetowy 1932 | 33.

Uwagi powyższe p. prezes N. I. K. dr. Krzemieński oraz wiceprezes Rugiewicz złożyli następnie premierowi Koźłowskiemu oraz ministrowi skarbu Zawadzkiemu.

Następnie uwagi te złożył p. marszałkom Sejmu i Senatowi.

Polsko-angielskie porozumienie węglowe zawarte.

LONDYN. Na czwartkowym posiedzeniu Izby Gmin minister górnictwa oświadczył, że rokowania, prowadzone między przedstawicielami przemysłu węglowego Polski i Wielkiej Brytanji, zakończone zostały zawarciem porozumienia.

Ojciec ks. Maryny będzie królem greckim?

WIEN. O bliskim powrocie Grecji do systemu monarchistycznego donoszą z Aten, gdzie wedle krążących pogłosek, ma wkrótce ojciec księżniczki Maryny, obecnej księżnej Kentu, książę Mikołaj zasiąść na tronie greckim. Ks. Mikołaj cieszy się wielką popularnością wśród rojalistów, zwłaszcza od czasu, kiedy jego córka ks. Maryna wyszła za mąż za syna króla angielskiego.

Ścisła współpraca Rosji z Francją.

GENEWA. — Doniosłe decyzje dla rozwoju francusko-sowieckich stosunków politycznych zapadły w ciągu wczorajszych konferencji ministra Lavalą z komisarzem Litwinowem.

Rządy francuski i sowiecki uzgodniły tekst dokumentu, który może być uważany za pierwszy krok konkretnego sformułowania ścisłej współpracy politycznej między Moskwą i Paryżem. Tak Francja, jak i Sowiety zobowiązują się nie zawierać żadnego układu bilateralnego poza systemem paktu wscho-

Ogłoszenie w „Słowie” przynosi zaw-
sze pożytek ogłaszającemu się
Już przyjmujemy ogłoszenia do świą-
tecznego numeru gwiazdowego

„SŁOWA CZĘSTOCHOWSKIEGO”

W cukierni „ROMA” pączki po cenie reklamowej 15 gr.

Niemcy przyjmują propozycję francuską.

GENEWA. Rząd niemiecki zasadniczo przyjmuje projekt ministra Laval, mówiący o wysłaniu do Saary na okres plebiscytu oddziałów wojsk międzynarodowych.

W dobrze poinformowanych kręgach Ligi Narodów panuje przekonanie, że oddziały wojskowe, które obsadzą terytorjum Saary na okres plebiscytu, będą się składały z wojsk brytyjskich i włoskich.

Konferencja sześciu — a nie pięciu mocarstw?

GENEWA. W rozmowach zakulisowych rozważana jest możliwość zaleźnie od wyników plebiscytu w Saarze zwołania konferencji sześciu mocarstw europejskich, a to: Anglii, Francji, Włoch, Polski, Niemiec i Rosji sowieckiej. Konferencja ta miałaby za cel załatwienie kwestyj, które stoją na przeszkodzie pokojowej współpracy międzynarodowej, jak np. kwestja zbrojeń niemieckich lub też kwestja paktu o wzajemnej pomocy. Konferencja taka miała by się odbyć poza Genewą.

Masowe wydalanie Węgrów z Jugosławii.

BUDAPESZT. Z Szegedynu nadchodzi nowe wiadomości o wysiedleniach Węgrów z Jugosławii. Na granicę węgierską przybył specjalny pociąg z tysiącem wydalonych. Według najnowszych wiadomości, na jugosłowiańskich stacjach nadgranicznych znajduje się pod silną strażą policyjną wielu obywateli węgierskich, którzy oczekują na specjalne pociągi, mające odstawić ich do Węgier. Pociągi te mają nadejść jeszcze dziś. Masowe wydalanie Węgrów sprawiło w Budapeszcie przynębiające wrażenie.

BUDAPESZT. W związku z masowym wysiedleniami Węgrów z Jugosławii rząd węgierski poczynił demarche dyplomatyczne.

Hitler zamierza jechać do Paryża?

WIEDEN. Z początkiem roku przyszłego zamierza Hitler przybyć do Paryża w towarzystwie Neuratha.

Wedle tej pogłoski pragnie Hitler rozmówić się osobiście z min. Lavalem i premierem Flandinem na temat możliwości porozumienia francusko-niemieckiego, jednakowoż, jak słychać, paktu wschodniego Hitler nie podpisze.

Wedle dalszych pogłosek, mieli już wybitni dyplomaci francuscy opracować plan rokowań z Niemcami. Jeden z tych dyplomatów miał nawet podobno wyrazić, że lepiej jest rozmawiać z Hitlerem, aniżeli rokować za pośrednictwem sojuszników i przyjaciół Francji. Hitler zamierza po plebiscycie rozwinąć wielką akcję, którą pragnie udowodnić światu, że Niemcy chcą pokoju.

Centralizacja sądownictwa w Niemczech.

BERLIN. Gabinet Rzeszy zatwierdził drugą ustawę w sprawie reorganizacji sądownictwa w Niemczech. Kierownictwo administracji sądowej w całej Rzeszy zostaje skoncentrowane w ministerstwie sprawiedliwości Rzeszy, wszystkie

Udaremnienie rewolucji komunistycznej w Indiach Holenderskich.

AMSTERDAM. Z Batawji donoszą o zlikwidowaniu przez holenderskie władze kolonialne niebezpiecznego spisku, zorganizowanego przez dr. Mohameda Matta, przywódcę ruchu narodowo-rewolucyjnego w Indiach Holenderskich. Oka zało się, że dr. Matta przy pomocy funduszy, udzielonych mu przez partję

komunistyczną, przygotował zbrojne powstanie, mające na celu obalenia rządu kolonialnego i utworzenie niezależnej republiki indonezyjskiej na podstawach komunistycznych. Dr. Matta i 5 jego najbliższych współpracowników zostało internowanych w obozie w Boven-Digeol.

Sąd bada machinacje p. Flicka.

KATOWICE. Wczoraj w sądzie okręgowym odbył się proces z powództwa nadzoru sądowego „Wspólnoty Interesów” przeciw Oberschlesische Disconto Bank w Chorzowie o wykreślenie spisów hipotecznych na sumę 40 milj. zł. fikcyjne wpisanych na gruntach „Wspólnoty Interesów” na rzecz Oberschlesische, Disconto Bank z pokrzywdzeniem innych wierzycieli, między innymi Skarbu Państwa.

„Wspólnota Interesów” domaga się wykreślenia hipoteki jako wpisu fikcyjnego pozbawionego podstaw prawnych — wpisu, który nastąpił wbrew dobremu obyczajom w wyniku pozornych czynności prawnych. Naskutek machinacji akcjami, których dopuścił się p. Flick, długi w bankach niemieckich wzrosły do 100 milj. zł. Wówczas banki z Dres-

dener Bankiem na czele zobowiązały się przyjąć z pomocą przy sanacji przedsiębiorstwa pod warunkiem wpisania hipotek na rzecz Oberschlesische Disconto Bank w Chorzowie, będącym własnością Dresdener Banku. W tym celu Oberschlesische Disconto Bank, chociaż miał tylko 3 milj. zł. kapitału zakładowego dał porękę na 100 milionów. Celem tej transakcji było obejście ustawy o kupnie gruntów przez cudzoziemców, aby na wypadek dalszych trudności finansowych „Wspólnoty Interesów” przejąć grunty. Przyrzeczenia swego banki niemieckie nie wykonały, a cała suma 100 milj. zł. i 30 milj. procentu poszła na machinacje akcjami.

Ógłoszenie wyroku w tej interesującej sprawie, oświetlającej działalność p. Flicka na G. Śląsku nastąpi 15 bm

Pogrzeb prochów Kirowa.

MOSKWA. Na Placu Czerwonym odbył się żałobny meeting, w czasie którego wygłoszono wiele przemówień ku czci Kirowa.

O godz. 15 Stalin, Mołotow, Kaganowicz, Woroszyłow i Ordzonikidze ponieśli urnę z prochami Kirowa w stronę murów Kremla, gdzie urna została wmurowana przy huku salw armatnich i dźwiękach „Międzynarodówki”. Następnie na pl. Czerwonym odbyła się olbrzymia manifestacja robotników i pochod przed członkami centralnego komitetu partji i rządu.

„Gorączka złota” w Kalifornii.

NOWY JORK. Wybuch „gorączki złota” pociągnął ze sobą prawdziwą wędrowną ludź do miasta Mojave w Kalifornii.

Wszystkie lokale noclegowe miasta są przepełnione. Na pagórkach w pobliżu miasta rozłożyli swoje namioty poszukiwacze złota. Powodem masowej wędrowności był fakt, że żyła złota, odkryta w zeszłym roku przez pewnego b. studenta uniwersytetu, okazała się znacznie bogatszą, niż pierwotnie przypuszczano.

Rzeczoznawca górniczy towarzystwa, finansującego eksploatację kopalni złota, oświadczył, że żyła złota jest olbrzymia.

Tajemnicze eksplozje.

BERLIN. Na jednym z przedmieść Kolonii nastąpił wybuch, w którym nastąpiło 12 osób odniosło rany. W jednym z domów pękł w czasie wyładowywania balon, zawierający płyn łatwo zapalny.

Równocześnie z Magdeburga donoszą o tajemniczym wybuchu w jednej z fabryk żelaza. Przyczyny eksplozji nie ustalono. 5-ciu robotników zostało ciężko rannych.

Śmierć pod lokomotywą.

ŁÓDŹ. Tragiczny wypadek wydarzył się wczoraj na torze kolejowym koło stacji Karolew. Od strony miasta jechał wóz, na którym znajdowali się Marcin Tworożek i Aleksander Nowak, mieszkańcy Sieradza. W chwili, gdy znalazł się na przejeździe kolejowym, nadjechał parowóz manewrowy. Nastąpiło zderzenie. Wóz został rozbity, obaj kupcy ponieśli śmierć.

W kilku wierszach.

— W związku z obchodem jubileuszowym 30-lecia pracy naukowej Prezydenta Rzeczypospolitej prof. Mościckiego — nadesłał prezydent republiki związkowej szwajcarskiej, Motta, do poselstwa Szwajcarii w Warszawie uchwałę uniwersytetu we Fryburgu o nadaniu Panu Prezydentowi R. P. Mościckiemu godności profesora honorowego tejże uczelni.

— Pan Prezydent Rzeczypospolitej przyjął wczoraj na uroczystej audjencji nowych posłów Holandji i Szwecji: dr. Lamberta Cartina i p. Eryka Bohemana, którzy wręczyli P. Prezydentowi swe listy uwierzytelniające.

— W najbliższych dniach Hitler wygłosi wielką mowę w formie odpowiedzi na ostatnie mowy Baldwin i Laval. — Mowa ma być utrzymana w tonie pojednawczym.

— Gottfried Feder, jeden z filarów i pierwszych członków ruchu narodowo-socjalistycznego właściwy twórca gospodarczej teorii narodowo-socjalistycznej, został przez Hitlera przeniesiony w stan spoczynku za jego ostatnie wystąpienia.

— Walka w łonie Kościoła Ewangelickiego przybiera coraz ostrzejsze formy. Kościół państwowy z biskupem Rzeszy, Müllerem, na czele, staje się z każdym dniem mniej popularny, a grono jego zwolenników topnieje w zastraszający sposób.

— Skarga jugosłowiańska omawiana będzie na Radzie Ligi Narodów w dniu dzisiejszym.

— Rosja i Czechosłowacja zawiadomiły Radę Ligi Narodów, że rezygnują z wysłania kontyngentów wojskowych do Zagłębia Saary.

krajowe ministerstwa ulegają natychmiastowej likwidacji.

W okresie przejściowym, który trwać będzie do 1 stycznia 1935 r., w poszczególnych krajach urzędować będą specjalni pełnomocnicy ministerstwa sprawiedliwości Rzeszy, mianowani przez ministra.

Akcja mocarstw w Białogrodzie.

LONDYN. Wiadomość, że rząd polski podjął demarche w Białogrodzie celem skłonienia Jugosławii do umiarkowania w stosunku do Węgier, przyjęta została z zadowoleniem przez londyńskie koła polityczne, w których oceniana jest jako uzupełnienie kroków, podjętych w Białogrodzie przez rządy angielski i francuski, przyczem uważa się w tych kołach, że przyjazne stosunki, jakie łączą Polskę zarówno z Jugosławją, jak i Węgrami, czynią akcję polską szczególnie pożyteczną.

Jak aresztowano b. nadprezydenta Śląska.

BERLIN. — Wśród sensacyjnych okoliczności aresztowany został w Berlinie nadprezydent Śląska Bruckner, zwolniony onegdaj ze swego stanowiska.

Bruckner otrzymał nagle rozkaz z Berlina, aby natychmiast zjawił się u Hitlera i przedłożył mu raport. Bruckner wsiadł do samolotu i odleciał do Wrocławia do Berlina. Kiedy samolot wylądował na lotnisku Tempelhof, otoczyli Brucknera przedstawiciele policji berlińskiej i aresztowali go.

Także i adjutant Brucknera Hausman został aresztowany.

Wszelki ślad po lotniku Ulm zaginął.

LONDYN. Wczoraj do późnej nocy nie otrzymano żadnej wiadomości o losach lotnika australijskiego Ulma i jego towarzyszy. Stracono już nadzieję odnalezienia ich. Liczne samoloty i okręty prowadzą w dalszym ciągu energiczne poszukiwania.

Oslabienie represyj w Hiszpanji.

BARCELONA. W łonie gabinetu hiszpańskiego powstaje zrozumienie niebezpieczeństwa zbyt surowej polityki wobec wydarzeń październikowych.

Dowodem tego ma być fakt, że z zatrzymanych onegdaj 49 osób uwolniono 26. Dzisiejszej nocy zwolniono wszystkich uwięzionych członków parlamentu katalońskiego. Oczekiwane są dalsze zwolnienia.

Strasliwa katastrofa

Pociągu Paryż — Wiedeń.

BERLIN. W pobliżu miejscowości Vaihingen pod Stuttgartem wydarzyła się dziś przed południem katastrofa kolejowa.

Pociąg pociąg pociąg, zdążający z Paryża do Wiednia, najechał na nieprawidłowo otwartym przejeździe na samochód ciężarowy, który został doszczętnie zderzony.

Parowóz, wagon bagażowy oraz pierwszy wagon pasażerski pociągu, wyszczyły z szyn, przewracając się.

Dwóch pasażerów samochodu, kierowca samochodu, kierowca samochodu oraz maszynista pociągu, ponieśli śmierć na miejscu.

Dotychczas brak wiadomości, czy katastrofa nie pociągnęła za sobą dalszych ofiar w ludziach.

Wóz pod pociągiem.

KATOWICE. Wczoraj o godz. 6 rano pociąg osobowy, idący z Olzy do Wodzisławia, na przejeździe kolejowym koło Wodzisławia najechał na furmankę Józefa Kotka, jadącego z dwiema córkami.

Skutkiem zderzenia Kotek i córka Rymerowa ponieśli śmierć na miejscu, druga zaś córka Ochwatowa wpadła do rowu i doznała tylko lekkich obrażeń. Winę ponosi zatorowy Melchior Paszen ga, który nie zamknął na czas szlabanu. Paszendę aresztowano.

Kino „EDEN” Aleja 12

DZIŚ! Najnowszy, Najweselszy i Najdowcipniejszy Film Polski

CO MOJ MAŻ ROBI W NOCY? Reżyserował Michał Waszyński

W rolach gł.: **MICHAŁ ZNICZ**

M. GORCZYŃSKA, TOLA MANKIEWICZÓWNA, K KRUKOWSKI, R. GIERASIŃSKI i inni.

Nad program: **Humoreska Kreskowa i Nowe Aktualności FOXA.**

Wiadomości radiowe.

Jak kupić dobrze i tanio.

Miły zwyczaj obdarowywania swych najbliższych upominkami w dniu wigilijnym, może się stać ważnym czynnikiem rozwijającym zamiłowania artystyczne. Urządzenie wnętrza mieszkalnego, ozdabianie go tysiącem najrozmaitszych drobiazgów, wymaga wielkiego poczucia smaku estetycznego i artystycznego oka. Poczynając od kwiatów, wazonów, lampek, serwetek, figurek, a kończąc na dywanach i meblach — wszystko to, co czyni pokój przyjemnym i zamieszkałym wymaga wielkiej staranności doboru.

Szukając zatem podarunków dla swych bliskich, pamiętajmy, że przedmiot kupiony powinien odpowiadać warunkom artystycznym. Wielu z radiosłuchaczy, słuchając tego odczytu powinno zwrócić uwagę na pewnego rodzaju artystyczne upominki, o których będzie w odczycie mowa, a wiadomość ta przyda się napewno każdemu w okrobie gwiazdkowym.

Autorką tej prelekcji będzie w dniu 8-mym grudnia o godz. 17.50 — dr. Puciata-Pawłowska.

Każdy słuchacz radja w pracowni uniwersyteckiej.

Od dwóch miesięcy program radiowy daje „Reportaże z pracowni naukowych Uniwersytetu Jagiellońskiego”. — Plan tych reportaży, które stanowią interesujące punkty programu radiowego, powstał przed trzema laty, ale dopiero obecnie udało się je zrealizować. Reportaże nadawane są przez rozgłośnię krakowską dwa razy w miesiącu.

Zadaniem ich jest zaznajomić rzesze słuchaczy z pracą w zakładach Uniwersyteckich i wykazać praktyczne znaczenie najnowszych badań i doświadczeń naukowych. Reportaże wywołały znaczne zainteresowanie. Dotychczas przeprowadzono je z gabinetu zoologicznego, z pracowni geologicznej, z Instytutu botanicznego, z zakładu chemicznego prof. dr. Karola Dziewońskiego.

W dniu 8-mym grudnia o godz. 18.45 natomiast przeprowadzony będzie reportaż z Instytutu bakteriologii i medycyny doświadczalnej prof. dr. Juliana Nowaka.

Czy Pan Marszałek Piłsudski słucha radja?

W tygodniku radiowym „Antena” został ogłoszony interesujący wywiad z dr. Marcinem Woyczyńskim, lekarzem przyboznym Marszałka Piłsudskiego. Na pytanie, czy Pan Marszałek słucha radja? — pułkownik odpowiedział:

— W chwilach wolnych od prac Komendant chętnie i dużo słucha radja.

— Panie pułkowniku, poruszyliśmy tak ciekawy temat, chciałbym go trochę rozwinąć. Jakiego rodzaju audycje słucha Pan Marszałek najchętniej?

— Jako wielki miłośnik muzyki, najchętniej słucha programów muzycznych, a więc dobrej muzyki i śpiewu, ale tylko śpiewu dobrego.

— A audycje o charakterze literackim, kwadransy, słuchowiska, czy znajdują w Panu Marszałku słuchacza?

— Jeśli są nadawane w godzinach, kiedy Komendant ma czas, to naturalnie. Słuchowiska o pięknej formie literackiej, ujęte częściowo muzycznie, jak np. „Nieboska komedia” znajdują Jego uznanie.

— Znane jest powszechnie dobrotliwe zainteresowanie „Dziadka” światem

P12/339

Persil Henko

oto dwa środki,
bez których niema
prania!

dzieci, czy więc interesują Go również audycje przeznaczone dla najmłodszych słuchaczy?

— Słucha ich chętnie, zwłaszcza jeżeli wykonawcami są dzieci. Jako dowód może posłużyć fakt z przed lat kilku. W dzień Imienin Komendanta imieniem dzieci składał Mu przez radjo życzenia kilkuletni chłopiec. Po audycji Pan Marszałek kazał połączyć się telefonicznie z radjem, wezwał do aparatu młodocianego prelegenta i prowadził z nim kilkuminutową rozmowę — cóprawda jednostronna, bo mały bohater, odważny przed mikrofonem, zaniemówił z wielkiego wrażenia przy telefonie...

— Biedaczysko! chociaż — szczęśliwe biedaczysko... Ho, ho! rozmawiać przez telefon z samym Panem Marszałkiem! Rozumiem jego wzruszenie... Napewno będzie pamiętał o tem przez całe życie...

Kształcenie woli małego człowieka.

Polskie Radjo rozpoczyna cykl odczytów i pogadank, poświęconych wychowaniu. Dwa razy na miesiąc będą wygłaszane referaty lub pogadanki, których tematem staną się najistotniejsze zagadnienia z dziedziny wychowania. Ponieważ Polskie Radjo zapewniło sobie w tym dziale współpracę ludzi fachowych, nadsyłane do Radjo zapytania, wątpliwości i pytania będą rzeczowo rozpatrywane. Przy omawianiu poszczególnych zagadnień prelegenci radjowi dawać będą wskazówki bibliograficzne, doradzając odpowiednie książki polskie i tłumaczenia, aby każde zagadnienie poruszane w odczytach radiowych mogło być dalej pogłębiane samo dzielnie. Najgoręcej polecając olbrzymią doniosłość wzorowego postępowania z małym dzieckiem — radjo poświęca temę tematowi zaadnicze uwagi. Nie będzie mowy w tych pogadankach o pielęgnowaniu dziecka, ale o racjonalnym kształceniu woli, charakteru i osobowości małego człowieka od samego jego życia.

W „kraju przywiślańskim”.

W ramach cyklu audycji p. t. „Życie młodzieży” znany pisarz, członek Akademii Literatury, p. Piotr Chojnowski przedstawi słuchaczom dnia 9 grudnia o godz. 18.45 fragment dziejów szkolnictwa pod zaborem rosyjskim, kiedy to w okresie panowania Aleksandra III, osławiony kurator Apuhtin starał się wypłenić z serc młodzieży „kraju przywiślańskiego” wszystko co polskie. Dla młodzieży, która obecnie korzysta ze szkół Polski Niepodległej, będzie to ciekawy obrazek z mrocznej przeszłości.

Chór Juranda.

Miłą chwilę wypoczynku i prawdziwej przyjemności przyniesie słuchaczom koncert radiowy w dniu 10 bm. o godz. 20, w którym wystąpi w programie swych ciekawych w opracowaniu i nastroju — piosenek, Chór Juranda. Między innymi zwraca na siebie uwagę „Pieśń Hinduska” Rimskij-Korsakowa w opracowaniu Juranda, pozatem w programie wieczoru kilka znanych melodji przebojowych.

W krzywym zwierciadle groteski.

Audycja w „Teatrze Wyobraźni” w niedzielę o godz. 18 nosi charakter wieczoru fantastycznej groteski. Wystawione zostaną cztery krótkie utwory Piotra Kami, autora zblizonego charakterem pióra do Awerczenki i Tristana Bernarda, a tym razem stwarzającego pełną humoru karykaturę literacką „powieści kryminalnej”, w rodzaju przygód Szerloka Holmesa. Doskonale podkreślona i podpatrzona, typowa, pełna nieprawdopodobieństw, bijącej tylko na sensację — akcji — książka detektywistyczna, odnajduje u Piotra Kami charakterystyczne odbicie w krzywym zwierciadle groteski.

Tylko dla amatorów fotografii.

Dnia 10 grudnia o godz. 17.50 radjo nada odczyt dr. Antoniego Wieczorka z

Zakopanego p. t. „Fotografja, krajoznawstwo i zima”. W odczycie tym poruszone są bardzo ważne problemy ujmowania walorów krajobrazowych ziem polskiej przez rozpowszechnioną dziś rodzinę zwolenników fotografji, oraz podane są liczne wskazówki, jak należy wyszukiwać tematy do zdjęć, aby nie zatrzeć charakterystycznego piękna naszego kraju. Zwłaszcza w okresie zimowych wycieczek turystycznych wskazówki te przydadzą się każdemu radjosluchaczowi, posiadającemu aparat fotograficzny.

Z KRAJU.

Amerykański Koncern filmowy przeprosza.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wydało swego czasu zakaz wyświetlania na terenie Polski filmów amerykańskie go koncernu „Warner Brothers”, „Vita phone” i „First National”, który w wyprodukowanych przez siebie filmach p. t. „The life of Jimmy Dolan” i „The Match King” nazwał osoby ze świata przestępczego w tych filmach — imieniem Kościuszki i Pułaskiego, przez co dopuścił się obrazy uczuć narodowych polskich.

W związku z tem naczelne kierownictwo koncernu złożyło na ręce ambasadora Rzplitej w Waszyngtonie deklarację, w której stwierdza, że epizody w filmach „The life of Jimmy” i „The Match King” spowodowane były jedynie przez brak zastanowienia, a w żadnej mierze nie były umieszczone świadomie dla spowodowania jakiegokolwiek szkody, lub wzbudzenia uczuć przeciwko rzetelnemu narodowi polskiemu.

Wszystkie egzemplarze tych filmów zostały odpowiednio zmienione i sceny, przeciw którym władze polskie wniosły sprzeciw, zostały usunięte i zniszczone. W przyszłości zastożowana będzie jaknajdalej idąca ostrożność dla zapobieżenia powtórzeniu się podobnych wypadków.

Ponieważ deklaracja powyższa daje całkowitą satysfakcję władzom polskim — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uchyliło zakaz wyświetlania filmów tego koncernu.

ZE ŚWIATA.

Injanie chcą wyrzucić Amerykanów z własnego Kraju.

W Lincoln, zabrał głos James H. Czerwona Chmura — naczelnik Indian plemienia Sioux Ogallala i oświadczył, że już chyba najwyższy czas, — ażeby biali „wynieśli się precz za wielką wodę” tam, skąd przyszli. Innymi słowy domaga się, aby biali oddali kraj Indianom.

Ubolewa nad losem Indian, którzy cierpią niedolę, bo biali takie traktaty z nimi porobili, że ich wyzyskują.

I n d j a n i e mniemali, że traktaty są święte, a okazało się inaczej.

Czerwona Chmura może mieć jednak tę satysfakcję, że biali nie tylko z traktatami nie byli w porządku wobec Indian w Ameryce. Nie zawsze dochowyują ich i w stosunku do siebie. Traktaty są dopóty święte, dopóki ich strzeże siła zbrojna. A Indianie są dzisiaj nieliczni i słabi.

LEKARZ-DENTYSTA MICHAŁ GREJNIEC

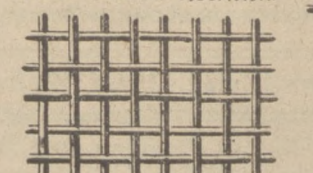
przeprowadził się

z I Alei w II Aleję 24 (dom B. Ludowego)
gdzie Kawiarnia „Roma”.

Przyjmuje od 9 — 1 i od 3 — 7 wiecz.
w niedzielę od 10 — 2 popoł.

WYTWORNIA SIATEK METALOWYCH

CZĘSTOCHOWA III ALEJA 71
WŁAŚC. MARJAN KUJAWSKI

FUTRA

wszelkiego rodzaju
po cenach
nader konkurencyjnych.

Poleca na sezon bieżący

SKŁAD FUTER

Maurycy KORNBERG

Częstochowa,
ul. N. Panny Marji 6.
Telefon 22-59.

